

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

O SEKTORU LEASINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

30. 6. 2013.

Sarajevo, kolovoz 2013.

1. UVOD.....	3
2. SUDIONICI NA TRŽIŠTU	4
2.1. Broj leasing društava.....	4
2.2. Vlasnička struktura.....	5
2.3. Broj zaposlenih u leasing društvima	5
3. STRUKTURA BILANCE STANJA	6
3.1. Struktura aktive	6
3.2. Kvaliteta aktive	8
3.3. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga.....	10
3.4. Tržišni udjel prema financijskom volumenu i broju ugovora	11
3.5. Struktura pasive.....	12
4. FINANIJSKI REZULTAT POSLOVANJA.....	13
5. PONDERIRANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE I PRIGOVORI KORISNIKA LEASING USLUGA.....	14
5.1. Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope.....	14
5.2. Prigovori korisnika leasing usluga	16
6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	18
7. PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LEASING DRUŠTAVA... 	19
8. PRILOZI.....	21
Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima.....	21
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava	22
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava	23
Prilog 4. Pregled rezervi za financijski leasing društava.....	23
Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja.....	24
Prilog 6. Konsolidirani račun dobiti i gubitka.....	25
Prilog 7. Rangiranje bilančne sume.....	26
Prilog 8. Pregled osnovnih financijskih pokazatelja	27

1. UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja nadzor leasing društava, sačinila je Informaciju o sektoru leasinga u Federaciji BiH na dan 30.6.2013. na temelju analize regulatornih izvješća o poslovanju koja su leasing društva dostavila Agenciji (posredni-off site nadzor) i podacima kojima raspolaže konstatiranim u kontrolama na licu mjesta (neposredni-on site nadzor).

Poslovanje leasing društava u Federaciji BiH je regulirano Zakonom o leasingu koji je stupio na snagu 3. siječnja 2009. („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 85/08 i 39/09). Zakonom su definirani uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada leasing društava, prava i obveze subjekata u poslovima leasinga, upravljanje rizicima, financijsko izvješćivanje, aktivnosti leasing društava na sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma i nadzor nad poslovanjem leasing društava.

Nadzor nad leasing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licencije za rad leasing društvima od strane Agencije s ciljem stalnog praćenja poslovanja i financijskog stanja svakog pojedinačnog leasing društva i sektora leasinga u Federaciji BiH u cjelini, utvrđivanjem usklađenosti poslovanja leasing društava s važećim propisima, te analiziranjem i provjerama financijskih izvješća leasing društava.

Tijekom 2011. i 2012. godine ekonomski trendovi u okruženju negativno utječu na domaću ekonomiju kroz prelijevanje dužničke krize iz eurozone i iz regije. Navedeno uzrokuje trend slabljenja domaće potražnje koji je prisutan od 2010. godine koji je usporio i poslovne aktivnosti leasing društava.

Utjecaj krize na realni sektor je evidentan, a posljedice će se i u narednom razdoblju neminovno održavati i na ekonomsko okruženje u kome posluju leasing društva, što je i utjecalo na bilančnu sumu leasing društava u Federaciji BiH, koja je na dan 30.6.2013. iznosila 666.532 tisuća KM, što je za 4,01% ili za 27.832 tisuća KM manje u odnosu na 31.12.2012.

Ukoliko se usporede pojedinačne bilančne sume leasing društava sa 31.12.2012., dolazi se do zaključka da je kod dva leasing društva evidentan porast bilančne sume u ukupnom iznosu od 2.120 tisuća KM, dok je kod pet društava evidentiran pad bilančne sume u ukupnom iznosu od 29.952 tisuća KM, od čega se 70,34% ili 21.067 tisuća KM odnosi na pad bilančne sume jednog leasing društva. Navedeno smanjenje je uzrokovano preuzimanjem potraživanja od strane nerezidentne komercijalne banke po osnovi ugovora o zajmu kojim je financirana izgradnja poslovnog objekta.

U razdoblju od 1.1. do 30.6.2013. na razini djelatnosti leasinga u Federaciji BiH kao rezultat poslovanja ostvarena je dobit u iznosu od 3.342 tisuća KM. Dva leasing društva su iskazala negativan financijski rezultat u iznosu od 2.891 tisuća KM, dok je preostalih pet leasing društava iskazalo pozitivan financijski rezultat u iznosu od 6.233 tisuća KM. U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine kada je iskazan ukupan gubitak u iznosu od 7.586 tisuće KM,

može se konstatirati da su leasing društva načelno stabilizirala poslovanje i zaustavila negativan trend iskazivanja visokih poslovnih gubitaka koji je uglavnom uzrokovani poteškoćama u naplati potraživanja financiranih u razdoblju do 2010. godine.

Ukupni kapital leasing društava je na dan 30.6.2013. iznosio 56.295 tisuća KM. U usporedbi sa 31.12.2012., navedena pozicija je veća za 7.711 tisuća KM ili 15,87%. Jedno leasing društvo je iskazalo ukupan kapital manji od zakonom propisanog iznosa od 250.000,00 KM, dok je jedno leasing društvo iskazalo ukupan kapital koji je na samoj granici zakonom propisanog iznosa (251 tisuća KM).

Neposredni nadzor nad poslovanjem leasing društava provode ovlaštene osobe Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontroliranim leasing društvima nakon konačnosti zapisnika izdaju se nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u cilju unapređenja poslovanja, zakonitosti, profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju.

Nepravilnosti utvrđene neposrednim nadzorom leasing društava u razdoblju od 1.1. do 30.6.2013. odnosile su se uglavnom na unapređenje internih akata kojima se definiraju rizici u poslovanju, unapređenje internih akata u segmentu računovodstvene funkcije leasing društava, nepoštivanje ugovornih odredaba od strane leasing društava u kontekstu ugovorenog usklađivanja kamatne stope s varijabilnim indeksom, nedostatke sustava internih kontrola u segmentu kvalitete postupanja po internim aktima, nepoštivanje odredbi Zakona o obveznim odnosima u kontekstu visine zatezne kamate i metodologije izračuna zateznih kamata, dostava neadekvatnih podataka u Centralni registar kredita kod Centralne banke BiH po osnovi otpisanih potraživanja i izbjegavanje prometa preko blokiranih računa dužnika.

U izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja leasing društava sa standardima sprečavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti utvrđeno je da su leasing društva poduzela radnje i mjere na usklađivanju svojih programa, politika i procedura s odredbama Odluke o minimalnim standardima aktivnosti leasing društava na sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Međutim, analizom nepravilnosti u poslovanju leasing društva vezanih za primjenu standarda sprečavanja pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti utvrđeno je da efektivnost mjera poduzetih u cilju primjene usvojenih standarda nije bila na potrebnoj razini.

2. SUDIONICI NA TRŽIŠTU

2.1. Broj leasing društava

Djelatnost leasinga u Federaciji BiH na dan 30.6.2013. obavljalo je 7 leasing društava, dok je u razdoblju od 2010. do 2011. godine poslove leasinga obavljalo 8 leasing društava. Sedam leasing društava registriranih u Federaciji BiH obavlja poslove leasinga u 21 podružnici, od kojih se 17 podružnica nalazi u Federaciji BiH i 4 podružnice u Republici Srpskoj. Dozvolu za obavljanje poslova leasinga posjeduju sljedeća leasing društva:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. Euroleasing d.d. Mostar,
3. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
4. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. S-Leasing d.o.o. Sarajevo,
6. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
7. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

U usporedbi sa stanjem na dan 31.12.2012., tijekom drugog kvartala 2013. godine nije bilo promjena u broju registriranih podružnica.

2.2. Vlasnička struktura

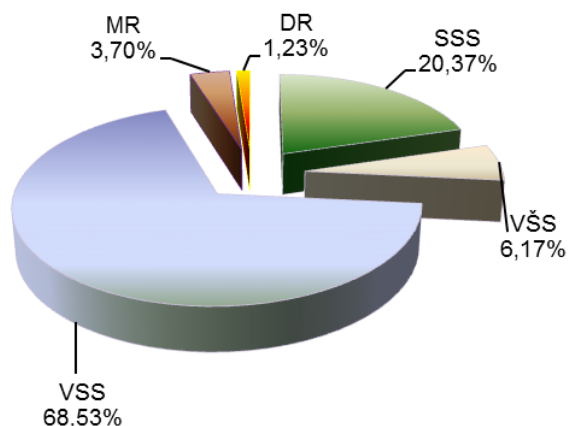
Tijekom drugog kvartala 2013. godine kod jednog leasing društva se desila izmjena u strukturi vlasništva na način da je u vlasničku strukturu uključeno nova rezidentna pravna osoba koja pripada istoj grupaciji.

I dalje se tri leasing društva nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih pravnih osoba, tri leasing društva se nalaze u većinskom vlasništvu (preko 51%) nerezidentnih pravnih osoba, dok se jedno leasing društvo nalazi u većinskom vlasništvu rezidentnih pravnih osoba. Detaljni podaci o pregledu vlasničke strukture leasing društava dani su u Prilogu 2. Informacije.

2.3. Broj zaposlenih u leasing društvima

Na dan 30.6.2013. u sektoru leasinga je zaposleno 162 zaposlenika, što predstavlja smanjenje od 4 zaposlenika u odnosu na 31.12.2012. Pored navedenog broja zaposlenih, u leasing društvima je na dan 30.6.2013. godine angažirano još 34 radnika putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju, od čega se 64,70% odnosi na zaposlenike jednog leasing društva. U usporedbi sa 31.12.2012., broj povremeno zaposlenih je smanjen za 12,82%.

Grafikon 1. Kvalifikacijska struktura zaposlenih u sektoru leasinga

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi leasing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 30.6.2013. na razini sektora leasinga na svakog zaposlenog se odnosi 4.114 tisuća KM aktive (31.12.2012. godine – 4.183 tisuća KM po zaposlenom). Analitički pokazatelji za pojedinačna društva kreću se u rasponu od 2.489 do 5.866 tisuća KM aktive po zaposlenom. Istodobno, na dan 30.6.2013., u sektoru mikrokreditnih organizacija i fondacija ovaj pokazatelj je iznosio 333 tisuće KM aktive po zaposlenom, a u sektoru bankarstva 2.090 tisuća KM po zaposlenom.

3. STRUKTURA BILANCE STANJA

3.1. Struktura aktive

Ukupna bilančna suma leasing društava u Federaciji BiH na dan 30.6.2013. je iznosila 666.532 tisuća KM, što je za 27.832 tisuća KM ili 4,01% manje u odnosu na 31.12.2012. Pojedinačno promatrano, kod dva leasing društva je evidentan porast bilančne sume u ukupnom iznosu od 2.120 tisuća KM, dok je kod pet društava evidentiran pad bilančne sume u ukupnom iznosu od 29.952 tisuća KM, od čega se 70,34% ili 21.067 tisuća KM odnosi na pad bilančne sume jednog leasing društva. Navedeno smanjenje je uzrokovano preuzimanjem potraživanja kod jednog leasing društva po osnovi ugovora o zajmu kojim je financirana izgradnja poslovnog objekta zajma od strane nerezidentnog osnivača istog leasing društva (nerezidentna komercijalna banka). Na dva najveća leasing društva (promatrano po veličini aktive) odnosi se 56,59% od ukupne aktive leasing društava. Ukoliko se iz ukupne bilančne sume isključi prethodno navedeno preuzimanje potraživanja, u usporedbi sa 31.12.2012. realni iznos smanjenja je iznosio 6.765 tisuća KM ili 0,97%, što ukazuje na stagnaciju pada bilančne sume i stabilizaciju poslovanja leasing društava u Federaciji BiH.

U strukturi ukupne aktive leasing društava najznačajniji udjel su imala neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga koja iznose 422.719 tisuća KM ili 63,42% od ukupne aktive sektora leasinga. U usporedbi sa 31.12.2012., neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga su manja za 4.904 tisuća KM ili 1,15%, dok su bruto potraživanja po osnovi financijskog leasinga manja za 17.748 tisuća KM ili 3,36%. U usporedbi s prethodnim izvještajnim razdobljem, neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga su veća za 6.788 tisuća KM ili 1,63%, dok su bruto potraživanja veća za 1.379 tisuća KM ili 0,27%. Navedeni podatak ukazuje na činjenicu da je tijekom drugog kvartala došlo do blagog povećanja potražnje za leasing proizvodima u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Neto potraživanja po osnovi zajma su na dan 30.6.2013. iznosila 81.139 tisuća KM ili 12,17% od iznosa ukupne aktive sektora leasinga. U odnosu na 31.12.2012., neto potraživanja po osnovi zajma su smanjena za 25.130 tisuća KM ili 23,65%. Navedeno značajno smanjenje neto potraživanja po osnovi zajma je uzrokovano preuzimanjem potraživanja po osnovi ugovora o zajmu kod jednog leasing društva od strane jednog od vlasnika društva (nerezidentna banka). Od ukupnog iznosa potraživanja po osnovi zajmova na dan 30.6.2013. godine, 50.513 tisuća KM ili 62,25% se odnosi na zajmove odobrene od strane jednog leasing društva supsidijarnim ili povezanim pravnim osobama, s ciljem financiranja izgradnje nekretnina koje supsidijarne osobe

daju u dugoročni najam (ugovori financijskog ili operativnog leasinga). Zajmovi su odobreni prije stupanja na snagu Zakona o leasingu.

Iskazano stanje bilančne pozicije novac i novčani ekvivalenti na dan 30.6.2013. je iznosilo 24.666 tisuća KM, što je za 9.750 tisuća KM ili 65,37% više u odnosu na 31.12.2012. Udjel navedene pozicije u ukupnoj aktivi se povećao sa 2,15%, koliko je iznosilo na kraju 2012. godine, na 3,70% koliko je iznosio na dan 30.6.2013., što ukazuje na povećanu likvidnost sektora u cjelini i povećanje kreditnog potencijala leasing društava.

Neto vrijednost osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga na dan 30.6.2013. je iznosila 27.257 tisuća KM i za 2.435 tisuća KM ili 8,20% je manja u odnosu na 31.12.2012. Pojedinačno promatrano, kod svih leasing društava je evidentirano smanjenje neto vrijednosti osnovnih sredstava financiranih putem operativnog leasinga.

U Tablici 1. Informacije prikazani su podaci neto bilančnih pozicija aktive po izvještajnim razdobljima.

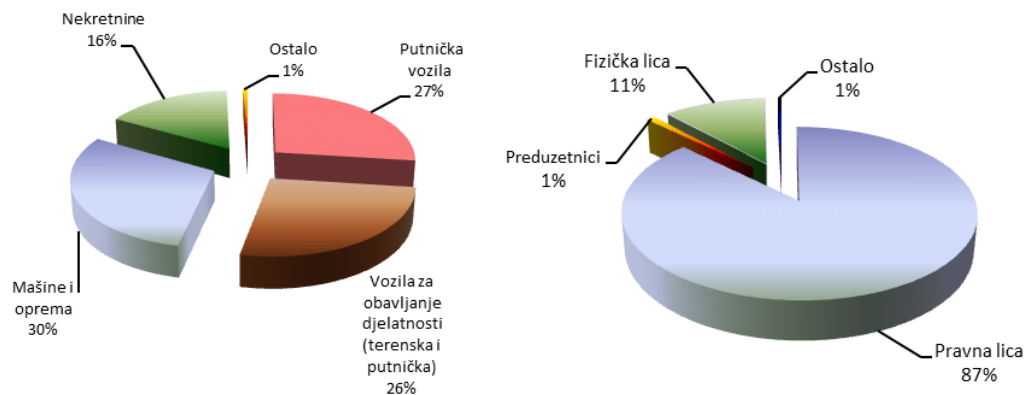
Tablica 1. Struktura neto bilančnih pozicija aktive

(000 KM)

Bilančne pozicije	31.12.2012	% udjel u aktivi	30.6.2013	% udjel u aktivi	30.6.2013 / 31.12.2012
Financijski leasing	427.623	61,58%	422.719	63,42%	-1,15%
Operativni leasing	29.692	4,29%	27.257	4,09%	-8,20%
Zajam	106.269	15,30%	81.139	12,17%	-23,65%
Ostala aktiva	130.780	18,83%	135.417	20,32%	3,55%
Ukupna aktiva	694.364	100%	666.532	100%	-4,01%

U strukturi potraživanja prema korisniku leasinga i predmetu leasinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja.

Grafikon 2. Struktura potraživanja po osnovi financijskog leasinga prema predmetu i korisniku leasinga na dan 30.6.2013.

U strukturi bilančne sume finansijskog sektora koji nadzire Agencija, na sektor leasinga se odnosi 4,16% od ukupne bilančne sume, dok se na bankarski sektor odnosi 92,83% i 3,01% na mikrokreditni sektor.

3.2. Kvaliteta aktive

Prema podacima iz izvješća leasing društava, rezerve za gubitke po finansijskom leasingu na dan 30.6.2013. iskazane su u iznosu od 19.888 tisuća KM, što predstavlja smanjenje za 4.715 tisuća KM ili 19,16% u odnosu na 31.12.2012. Promatrano po kategorijama kašnjenja potraživanja, evidentno je smanjenje rezervi za gubitke po svim kategorijama kašnjenja u usporedbi sa 31.12.2012. (Tablica 2. Informacije).

Pojedinačno promatrano, na dva najveća leasing društva (promatrano po veličini aktive) se odnosi 70,49% formiranih rezervi za gubitke. Kod dva leasing društva je evidentiran porast formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31.12.2012. u ukupnom iznosu od 596 tisuća KM.

Tablica 2. Usporedni prikaz formiranih rezervi za finansijski leasing po kategorijama kašnjenja (000 KM)

Dana kašnjenja	Ukupne rezerve 31.12.2012	Ukupne rezerve 30.6.2013	% promjene
0-60	552	463	-16,10%
60-90	649	308	-52,62%
90-180	4.383	3.329	-24,06%
preko 180	16.280	15.761	-3,18%
preko 360	2.739	27	-99,01%
UKUPNO	24.603	19.888	-19,16%

U strukturi formiranih rezervi za gubitke po ugovorima finansijskog leasinga, 15.761 tisuća KM ili 79,25% se odnosi na rezerve za gubitke formirane po osnovi potraživanja od čijeg je dospijea proteklo preko 180 dana.

Rezerve za zajmove na dan 30.6.2013. su iznosile 722 tisuće KM i smanjene su za 3.198 tisuća KM ili 81,58% u odnosu na 31.12.2012., kada su rezerve za zajmove iznosile 3.920 tisuća KM. Od ukupnog iznosa smanjenja rezervi za zajmove, 2.574 tisuće KM ili 82,29% se odnosi na smanjenje rezervi jednog leasinga društva iz razloga preuzimanja potraživanja po osnovi ugovora o zajmu po kojem je navedeno leasing društvo formiralo značajan iznos rezervi za gubitke.

Od ukupnog iznosa formiranih rezervi za zajmove na dan 30.6.2013. godine, 688 tisuća KM ili 95,29% se odnosi na rezerve formirane od strane jednog leasing društva.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po finansijskom leasingu i zajmu na dan 30.6.2013. je iznosio 71.350 tisuća KM i veći je za 5.293 tisuća KM ili 8,01% u odnosu na 31.12.2012. Od ukupno iskazanog iznosa otpisanih potraživanja, 37.463 tisuća KM ili 52,51% se odnosi na

otpise formirane od strane jednog leasing društva. Uvidom u strukturu otpisanih potraživanja konstatirano je da je prvom polugodištu 2013. godine izvanbilančno evidentirano novih potraživanja u iznosu od 6.235 tisuća KM, od čega se 3.512 tisuća KM ili 56,33% odnosi na otpise formirane od strane jednog leasing društva.

Promatrano u istom razdoblju, po osnovi naplate izvanbilančnih potraživanja je evidentiran iznos od 941 tisuću KM, što ukazuje na činjenicu da je naplata otpisanih potraživanja otežana, s obzirom da kriteriji za odobravanje istih nisu bili adekvatni ili nisu bile ispoštovane interno definirane politike i procedure koje se odnose proces odobravanja financiranja (nefunkcioniranje sustava internih kontrola).

Tržišna vrijednost izuzetih predmeta leasinga na dan 30.6.2013., uslijed raskida leasing ugovora s korisnikom leasinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta leasinga nakon isteka leasing ugovora, iznosila je 34.367 tisuća KM i veća je za 943 tisuće KM ili 2,82% u odnosu na 31.12.2012.

Tablica 3. Broj i vrijednost izuzetih predmeta leasinga

(000 KM)

Red. broj	VRSTA PREDMETA LEASINGA	31.12.2012		30.6.2013	
		Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost predmeta leasinga	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost predmeta leasinga
1.	Putnička vozila	62	771	73	756
2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	29	507	21	446
3.	Strojevi i oprema	27	5.962	33	6.544
4.	Nekretnine	20	26.181	21	26.381
5.	Šinska vozila, plovni i zrakoplovni objekti	1	3	1	3
6.	Aparati za kućanstvo	0	0	0	0
7.	Ostalo	0	0	15	237
Ukupno		139	33.424	164	34.367

Pojedinačno promatrano, 29.352 tisuća KM ili 85,41% vrijednosti predmeta leasinga koji su u posjedu leasing društava se odnosi na dva leasing društva.

Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta leasinga na dan 30.6.2013., 76,76% se odnosi na nekretnine (poslovni objekti) po kojima su leasing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obveza od strane korisnika leasinga. Ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na tri leasing društva, od čega se 55,51% ili 14.643 tisuća KM odnosi na vrijednost izuzetih nekretnina jednog leasing društva. Trenutna tržišna situacija i neadekvatni kriteriji odobravanja financiranja uzrokuju otežanu prodaju ili novo financiranje preuzetih nekretnina, naročito ukoliko se uzme u obzir i činjenica da su preuzete nekretnine uglavnom poslovno-proizvodni objekti.

Na dan 30.6.2013., na evidenciji izuzetih (prijevremena vraćenih) predmeta leasinga ili predmeta leasinga koji su vraćeni redovnim istekom leasing ugovora kod kojih nije ugovoren otkup

predmeta leasinga je iskazano ukupno 164 predmeta leasinga, što predstavlja povećanje od 17,99% u odnosu na 31.12.2012.

3.3. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti leasinga

Vrijednost novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga u razdoblju od 1.1. do 30.6.2013. je iznosila 98.426 tisuća KM i za 5.708 tisuća KM ili 5,48% je manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Broj novozaključenih ugovora iznosi 2.233, što je za 22,03% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Prosječna vrijednost ugovora u prvoj polovici 2013. godine je iznosila 44 tisuće KM i veća je u odnosu na prosječnu vrijednost ugovora u istom razdoblju prošle godine kada je iznosila 36 tisuća KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora, 93.188 tisuća KM ili 94,68% se odnosi na ugovore financijskog leasinga s prosječnom (ponderiranom) nominalnom kamatnom stopom od 6,88% i ponderiranom efektivnom kamatnom stopom od 9,29%.

U Tablici 4. Informacije su prikazani usporedni pokazatelji novih financiranja po predmetu leasinga i vrsti ugovora.

Tablica 4. Struktura iznosa financiranja po predmetu leasinga za prvo polugodište 2012. i 2013. godine

(000 KM)

	30.6.2012.			30.6.2013.		
	Financijski leasing	Operativni leasing	UKUPNO	Financijski leasing	Operativni leasing	UKUPNO
Vozila	69.180	7.929	77.109	65.731	5.187	70.918
Oprema	23.806	154	23.960	25.094	51	25.145
Nekretnine	3.102	0	3.102	2.223	0	2.223
Ostalo	0	0	0	140	0	140
UKUPNO	96.088	8.083	104.171	93.188	5.238	98.426

U ukupan iznos financiranja ostvaren u razdoblju od 1.1. do 30.6.2013. uključen je iznos financiranja koje je ostvarilo leasing društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj putem poslovnica na području Federacije BiH. Navedeno društvo veći dio poslovnih aktivnosti ostvaruje u Federaciji BiH.

U strukturi novih plasmana prema vrsti korisnika leasinga dominiraju plasmani prema pravnim osobama (87% od ukupnog iznosa financiranja tijekom prvog polugodišta 2013. godine). Kao jedan od bitnih razloga je činjenica da je financiranje putem leasinga za fizičke osobe nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane iz razloga obveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

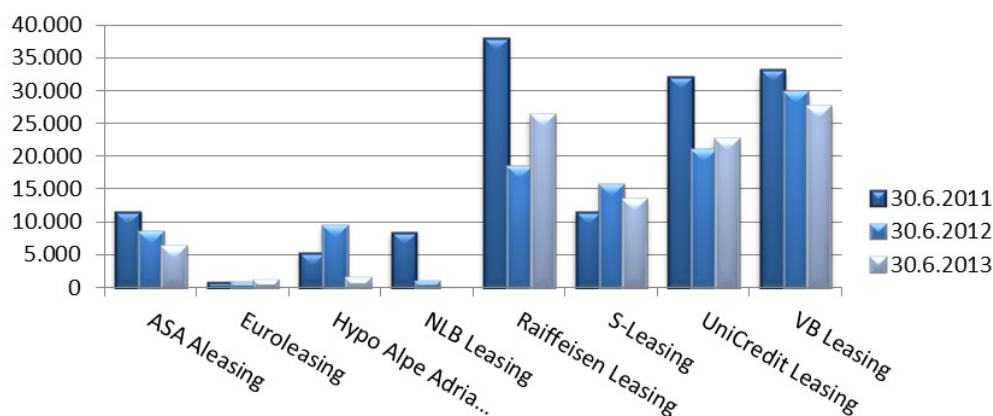
Ukupna vrijednost novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga tijekom drugog kvartala 2013. godine je iznosila 56.028 tisuća KM i veća je za 13.630 tisuća KM ili 32,15% u odnosu na vrijednost novozaključenih ugovora tijekom prvog kvartala 2013. godine. Istodobno,

broj novozaključenih ugovora u drugom kvartalu je veći za 28,08% u odnosu na prvi kvartal 2013. godine. Neophodno je napomenuti i činjenicu da je ukupan volumen novozaključenih ugovora u prvom polugodištu 2013. godine ostvaren od strane šest leasing društava. Jedno leasing društvo (koje je ostvarilo gubitak iznad visine kapitala) je po osnovi odluke vlasnika obustavilo nova financiranja s ciljem stabilizacije poslovanja i sanacije postojećih problematičnih plasmana.

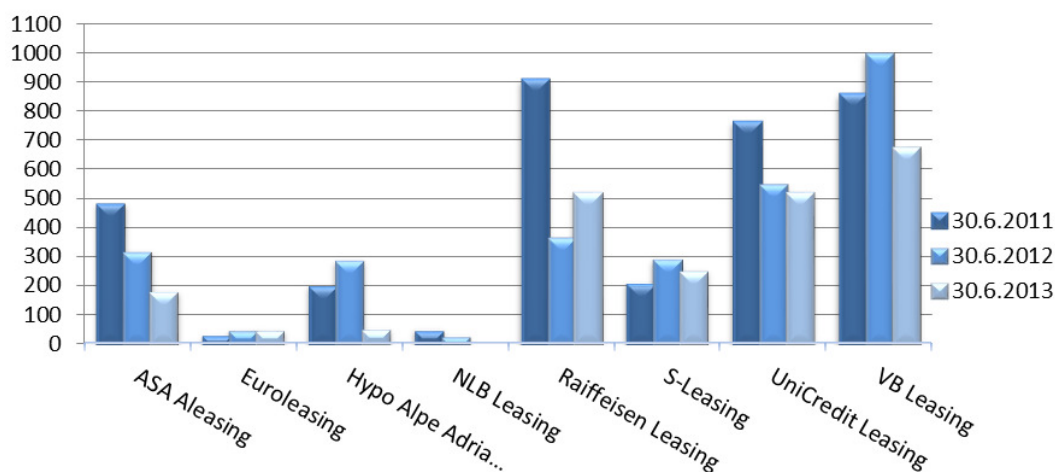
3.4. Tržišni udjel prema financijskom volumenu i broju ugovora

Usporedni prikaz pojedinačnog tržišnog udjela prema ukupnom volumenu i broju novozaključenih ugovora financijskog i operativnog leasinga je iskazano u Grafikonima 3. i 4. Informacije.

Grafikon 3. Tržišni udjel prema volumenu (u 000 KM)

Grafikon 4. Tržišni udjel prema broju ugovora

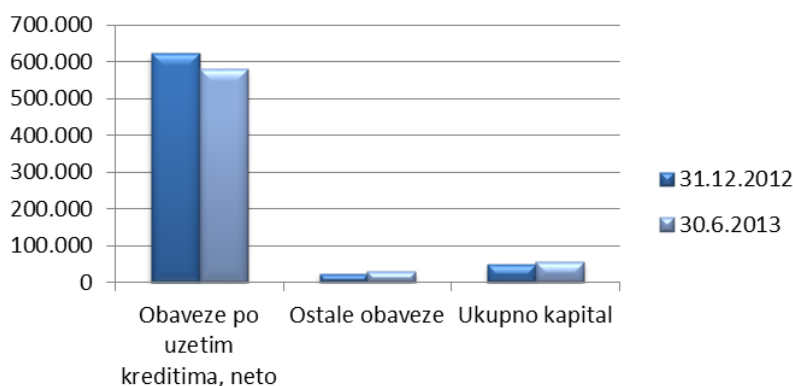
Sukladno podacima objavljenim od strane krovnog europskog udruženja Leaseurope, europsko leasing tržište je u prvom kvartalu 2013. godine također zabilježilo pad novih plasmana u odnosu na isto razdoblje prethodne godine od 11,98%, što je uzrokovalo pad portfelja leasing društava za 1,2%. Pored navedenog, iz objavljenih agregatnih pokazatelja je vidljiv značajan porast

troškova rezervi za gubitke (prvi kvartal 2013 / prvi kvartal 2012) od 28,8% i pad dobiti prije oporezivanja od 2,8%.

3.5. Struktura pasive

Na dan 30.6.2013. je došlo do blage izmjene u strukturi pasive u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja u kontekstu smanjenja udjela obveza po kreditima i povećanja udjela ostalih obveza i ukupnog kapitala leasing društava. Obveze po uzetim kreditima na 30.6.2013. i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive (86,89% od iznosa ukupne pasive). Na 31.12.2012. na obveze po uzetim kreditima se odnosilo 89,67% od iznosa ukupne pasive.

Grafikon 5. Struktura pasive – usporedni podaci (000 KM)

Ukupne obveze po kreditima na dan 30.6.2013. iznose 579.174 tisuća KM i smanjene su za 43.429 tisuća KM ili 6,98% u odnosu na 31.12.2012. Od ukupnog iznosa obveza po uzetim kreditima, 529.042 tisuća KM ili 91,34% se odnosi na dugoročne obveze.

U strukturi izvora financiranja, 53,31% se odnosi na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka koje uglavnom pripadaju grupacijama kojima leasing društva pripadaju, dok se 19,20% odnosi na direktna zaduženja od osnivača, a 27,49% odnosi na zaduženja od europskih i domaćih razvojnih banaka (EIB, EBRD, CEDB i DEG). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih poduzeća, a osigurana su bankarskim garancijama izdanim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija.

Ukupna ponderirana nominalna kamatna stopa koju leasing društva plaćaju na izvore sredstava u razdoblju od 1.1. do 30.6.2013. je 2,81% na godišnjoj razini (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u promatranom razdoblju) i značajno je smanjena u odnosu na prethodna razdoblja. Navedeno je uzrokovano činjenicom da su kamatne stope na izvore sredstava leasing društava uglavnom vezane za varijabilni indeks EURIBOR čija

je vrijednost u prvoj polovici 2013. godine na niskoj razinu (vrijednost 3M EURIBOR-a na 1.1.2013. godine 0,188%, na 30.6.2013. godine 0,222%).

Ukupni kapital leasing društava je na dan 30.6.2013. iznosio 56.295 tisuća KM. U usporedbi sa 31.12.2012., navedena pozicija je veća za 7.711 tisuću KM ili 15,87%. Jedno leasing društvo je

iskazalo ukupan kapital manji od zakonom propisanog iznosa od 250.000,00 KM, dok je jedno leasing društvo iskazalo ukupan kapital koji je na samoj granici zakonom propisanog iznosa (251 tisuća KM).

Uzrok povećanja vrijednosti ukupnog kapitala je činjenica da je jedno leasing društvo tijekom drugog kvartala iskazalo povećanje temeljnog kapitala (dokapitalizacija Društva po osnovi pokrića gubitaka) u iznosu od 4.373 tisuća KM, kao i činjenica da je sektor iskazao pozitivan poslovni rezultat.

4. FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA

Na razini sektora leasinga u razdoblju od 1.1. do 30.6.2013. ostvarena je dobit u iznosu od 3.342 tisuće KM. U istom razdoblju prethodne poslovne godine na razini sektora ostvaren je gubitak u iznosu od 7.586 tisuća KM. Bitno je napomenuti činjenicu da je pozitivan financijski rezultat iskazan nakon šest uzastopnih izvještajnih razdoblja (kvartala) u kojima je sektor iskazivao negativan financijski rezultat.

Pojedinačno promatrano, dva leasing društva su iskazala negativan financijski rezultat u iznosu od 2.891 tisuća KM, dok su preostalih pet leasing društava iskazala pozitivan financijski rezultat u iznosu od 6.233 tisuća KM.

Prihod od kamata na dan 30.6.2013. je iznosio 19.615 tisuća KM. Navedena pozicija je za 4.247 tisuća KM ili 17,80% manja u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Ukoliko se promatraju pojedinačne pozicije prihoda od kamata, pozicija prihoda po osnovi kamata iz financijskog leasinga je iznosila 14.765 tisuća KM i za 2.588 tisuća KM ili 14,91% je manja u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine. Razlog smanjenja prihoda se može obrazložiti smanjenim poslovnim aktivnostima i niskim iznosom varijabilnog indeksa za koji su vezani plasmani leasing društava (EURIBOR). Pozicija ostalih prihoda po kamati je smanjena u odnosu na isto razdoblje prethodne godine za 1.653 tisuće KM ili 29,41%. U navedenoj poziciji dominira kamatni prihod po osnovi odobrenih zajmova, čiji je volumen značajno manji u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, što je uzrokovalo i smanjenje ukupnog kamatnog prihoda.

Rashodi po osnovi kamata su iznosili 8.430 tisuća KM, što je za 5.105 tisuća KM ili 37,72% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine. Razlog smanjenja kamatnog rashoda je značajno niži iznos kreditnih zaduženja uslijed smanjene kreditne aktivnosti leasing društava i nisku razinu varijabilnog indeksa za koji su vezani izvori sredstava leasing društava (EURIBOR).

Ukupan neto prihod od kamata iskazan za razdoblje od 1.1. do 30.6.2013. je iznosio 11.185 tisuća KM, što predstavlja povećanje od 858 tisuća KM ili 8,31% u odnosu na isto razdoblje prethodne poslovne godine.

Kategorija operativnih prihoda je u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine veća za 5.933 tisuća KM ili 45,38%. Najznačajniji porast (u apsolutnom iznosu) je iskazan na poziciji ostalih operativnih prihoda i isti je uzrokovan činjenicom da je jedno leasing društvo tijekom drugog kvartala 2013. godine ušlo u posjed predmeta leasinga (nekretnina) po leasing ugovoru čija su potraživanja prethodno evidentirana u izvanbilančnoj evidenciji (otpisana potraživanja).

Knjigovodstvena evidencija procijenjene vrijednosti predmeta leasinga je evidentirana na kontima zaliha i prihoda leasing društva, te se ista može tretirati kao trenutna prihodovna pozicija do konačne prodaje ili daljnjeg plasmana predmeta leasinga.

U okviru kategorije rashoda, troškovi rezervi za gubitke su iznosili 1.006 tisuća KM i manji su za 8.953 tisuća KM ili 89,90% u odnosu na prethodno razdoblje iste godine. Uzrok smanjenja navedene pozicije je činjenica da su leasing društva u prethodnoj poslovnoj godini akumulirala adekvatne rezerve za gubitke po osnovi potraživanja po financijskom leasingu i zajmu, kao i da je kod pojedinih leasing društava došlo do značajnog otpuštanja formiranih rezervi u korist prihoda uslijed pojačanih aktivnosti na naplati potraživanja za koja su u prethodnim izvještajnim razdobljima bili formirani značajni iznosi rezervi za gubitke.

Financijski rezultat sektora u cjelini ukazuje na konsolidaciju poslovanja leasing društava i zaustavljanje trenda loših poslovnih rezultata koji su duže vremensko razdoblje uzrokovale kontinuirane kapitalne zahtjeve i restrikcije u politici odobravanja novih financiranja.

Također, makroekonomski pokazatelji u BiH za prvo polugodište 2013. godine ukazuju na blagi oporavak ekonomskih pokazatelja koji se, prije svega, ogledaju u porastu fizičkog opsega proizvodnje od 7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, povećanju izvoza za 8,5% i smanjenju uvoza od 1,5%, kao i porastu građevinskih radova u FBiH od 13,2% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, što bi u narednom razdoblju moglo uzrokovati daljnju stabilizaciju leasing sektora, naročito ukoliko se uzme u obzir činjenica da je poslovanje sektora dominantno orijentirano na pravne osobe.

5. PONDERIRANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE I PRIGOVORI KORISNIKA LEASING USLUGA

5.1. Ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o leasingu izraženu na godišnjoj razini i iskazuje se sukladno Odluci o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o financijskom leasingu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 46/09).

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore financijskog leasinga zaključene tijekom prve polovice 2013. godine je iznosila 6,16% za kratkoročne i 6,91% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 9,51%, a za dugoročne 9,28% na godišnjoj razini. Ukupna ponderirana nominalna kamatna stopa za navedeno razdoblje je iznosila 6,88%, a efektivna 9,29% na godišnjoj razini. U usporedbi s istim razdobljem prethodne poslovne godine (1.1.-30.6.2012. godine) kada je iskazana ponderirana nominalna kamatna stopa u iznosu od 7,52%, a efektivna 10,20% na godišnjoj razini, evidentno je značajno smanjenje kamatnih stopa po ugovorima financijskog leasinga.

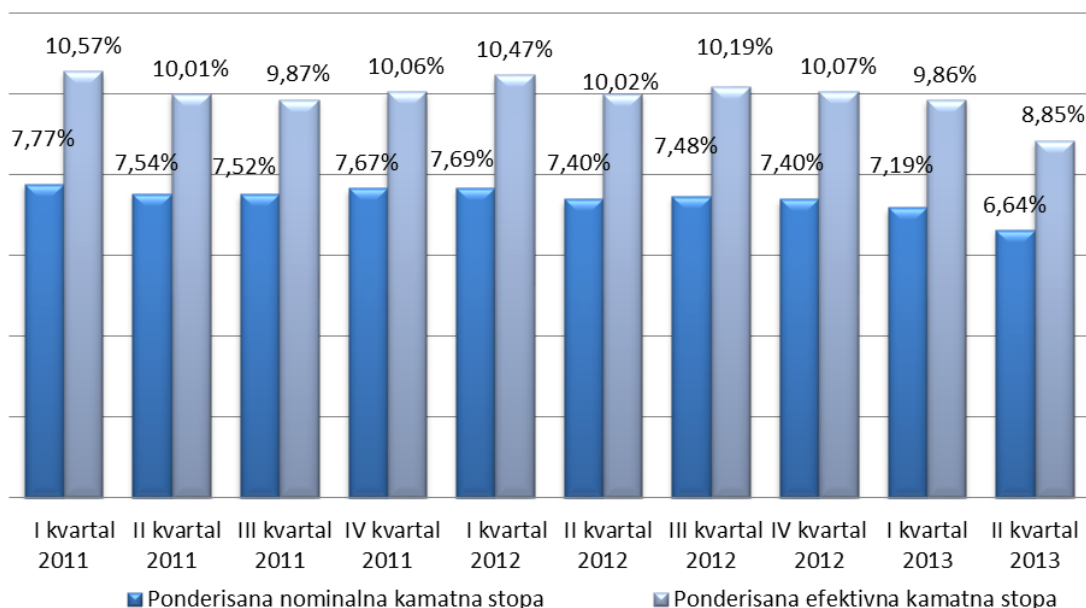
U Tablici 5. Informacije iskazani su podaci o iznosu financiranja, nominalnoj i efektivnoj kamatnoj stopi za ugovore financijskog leasinga zaključene u razdoblju 1.1. – 30. 6.2013.

Tablica 5. Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za ugovore financijskog leasinga zaključene u razdoblju 1.1. – 30.6. 2013.

Redni broj	OPIS	Broj ugovora	Iznos financiranja u (000) KM	Ponderirana nominalna kamatna stopa	Ponderirana efektivna kamatna stopa
1.	Kratkoročni leasing ugovori prema predmetu leasinga:	107	2.876	6,16%	9,51%
a.	putnička vozila	79	1.710	6,51%	10,15%
b.	vozila za obavlja. djelatnosti (terenska i putnička)	16	490	5,53%	9,31%
c.	strojevi i oprema	12	676	5,72%	8,01%
1.1.	Kratkoročni leasing ugovori prema korisniku leasinga:	107	2.876	6,16%	9,51%
a.	pravne osobe	88	2.616	6,00%	9,02%
b.	poduzetnici	2	48	9,36%	16,48%
c.	fizičke osobe	17	212	7,42%	13,95%
2.	Dugoročni leasing ugovori prema predmetu leasinga:	1.971	90.312	6,91%	9,28%
a.	putnička vozila	1.057	27.874	7,15%	9,82%
b.	vozila za obavlja. djelatnosti (terenska i putnička)	620	35.657	6,84%	9,19%
c.	strojevi i oprema	281	24.418	6,67%	8,90%
d.	nekretnine	7	2.223	7,39%	7,86%
g.	ostalo	6	140	8,78%	11,95%
2.1.	Dugoročni leasing ugovori prema korisniku leasinga:	1.971	90.312	6,91%	9,28%
a.	pravne osobe	1.544	80.458	6,88%	9,21%
b.	poduzetnici	50	1.432	6,98%	9,41%
c.	fizičke osobe	377	8.422	7,14%	9,90%
	UKUPNO	2.078	93.188	6,88%	9,29%

Trend smanjenja nominalnih i efektivnih kamatnih stopa je evidentan i u slučaju promatranja ponderiranih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa na kvartalnoj razini, a što je načelno uzrokovano smanjenjem varijabilnog indeksa (EURIBOR) za koji su vezane ulazne i izlazne kamatne stope.

Grafikon 6 . Pregled prosječnih ponderiranih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore o finansijskom leasingu po kvartalima tijekom 2011., 2012. i 2013. godine

Prethodno iskazane nominalne kamatne stope (na polugodišnjoj i kvartalnoj razini) predstavljaju ugovorenu nominalnu kamatnu stopu između leasing društva i korisnika leasinga u trenutku potpisa leasing ugovora, dok prethodno iskazane efektivne kamatne stope predstavljaju diskontne stope kojom se na godišnjoj razini izjednačava sadašnja vrijednost svih budućih i postojećih obveza dogovorenih između leasing društva i korisnika leasinga. Ukoliko se uzme u obzir činjenica da su pojedina leasing društva u prvoj polovici 2013. godine odobravalala financiranja po osnovi proizvoda finansijskog leasinga po kojima je kamatna stopa djelomično ili u potpunosti subvencionirana od strane dobavljača predmeta leasinga (ovlaštenog distributera predmeta leasinga) i ukoliko se subvencionirana kamatna stopa uključi u izračun ponderirane nominalne i efektivne kamatne stope, ponderirana nominalna kamatna stopa za razdoblje 1.1.-30.6.2013. je iznosila 6,95%, dok je ponderirana efektivna kamatna stopa iznosila 9,36%, što još uvijek ukazuje na trend smanjenja kamatnih stopa po novozaključenim ugovorima finansijskog leasinga.

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom leasingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika leasinga, kreiranje ugovora finansijskog leasinga s otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi leasing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine leasing ugovora.

5.2. Prigovori korisnika leasing usluga

Od drugog kvartala 2012. godine Sektor vrši kontrolu postupanja po Odluci o uvjetima i načinu postupanja leasing društva po prigovoru korisnika leasing usluga u cilju zaštite prava i interesa korisnika leasinga („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine” broj 48/12).

Tijekom prve polovice 2013. godine leasing društva su u izvješćima dostavljenim Agenciji iskazala ukupno 57 prigovora od strane korisnika leasinga, od čega je pozitivno riješenih 19 prigovora ili 33,30% od ukupnog broja dostavljenih prigovora, dok je negativno riješenih 33 ili 57,80% od ukupnog broja prigovora korisnika leasinga.

U ukupnom broju dostavljenih prigovora tijekom prve polovice 2013. godine, na jedno leasing društvo se odnosi 35 prigovora ili 61,40% od ukupno iskazanih prigovora korisnika leasing usluga. Detaljan prikaz strukture i broja prigovora je iskazan u Tablici 6. Informacije.

Tablica 6. Struktura prigovora korisnika leasing usluga tijekom prve polovice 2013. godine

Red. broj	Status prigovora	31.3.2013.				30.6.2013.				Ukupno u 2013. godini	Udjel u strukturi %
		Fizičke osobe	Pravne osobe	Ukupno I. kvartal	Udjel u strukturi %	Fizičke osobe	Pravne osobe	Ukupno II. kvartal	Udjel u strukturi %		
1.	Pozitivno riješen prigovor	3	9	12	35,30%	1	6	7	30,40%	19	33,30%
2.	Negativno riješen prigovor	12	9	21	61,80%	3	9	12	52,20%	33	57,80%
3.	Prigovor u procesu obrade	0	0	0	0,00%	2	1	3	13,00%	3	5,30%
4.	Prigovor u procesu obrade duže od 30 dana	0	0	0	0,00%	0	1	1	4,40%	1	1,80%
5.	Primljen zahtjev Agencije za izjašnjenje	0	1	1	2,90%	0	0	0	0,00%	1	1,80%
UKUPNO		15	19	34	100,00%	6	17	23	100,00%	57	100,00%

6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja leasing društava u Federaciji BiH sa 30.6.2013. može se zaključiti da poslovanje leasing društava u navedenom razdoblju pokazuje znake stabilizacije u kontekstu vrijednosti novozaključenih ugovora i ostvarenog rezultata poslovanja u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja.

Kod pojedinih leasing društava su još uvijek prisutne poteškoće poslovanja koje proizlaze iz naplate postojećih potraživanja koja su nastala u razdoblju prije stupanja na snagu Zakona o leasingu.

Podaci za prvo polugodište 2013. godine pokazuju blagi porast industrijske proizvodnje i porast izvoza i ukoliko pozitivan trend bude nastavljen do kraja godine može se očekivati blagi porast realne stope rasta i povoljnije ekonomsko okruženje u kome posluju leasing društva.

U okviru svojih nadležnosti vezanih za nadzor leasing društava Agencija se rukovodi načelima transparentnosti, izgradnje povjerenja kod leasing društava, kao i adekvatne zaštite korisnika financijskih usluga financiranih putem leasinga s ciljem ostvarivanja financijske stabilnosti pojedinog leasing društva i djelatnosti leasinga na razini Federacije BiH.

Agencija će se u narednom razdoblju fokusirati na sljedeće aspekte:

- nastaviti kontinuiran nadzor leasing društava posrednim i neposrednim kontrolama,
- insistirati na kapitalnom jačanju leasing društava i internom definiranju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- dopunjavanje podzakonske regulative za leasing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje leasing društava,
- zaštita korisnika leasing usluga s ciljem ostvarivanja financijske stabilnosti leasing sektora u cjelini,
- praćenje aktivnosti leasing društava na sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i unapređivati suradnju s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
- daljnje unapređenje informacijskog sustava koji će na temelju izvješća leasing društava omogućiti rano upozoravanje i preventivno djelovanje u otklanjanju slabosti u poslovanju leasing društava,
- unapređenje strukture i kvalitete podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova,
- unapređivati suradnju s Udrugom leasing društava u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative leasing društava kao i prijedloga izmjena zakonskih propisa.

Pored navedenog, do kraja 2013. godini se očekuje usvajanje Zakona o zaštiti potrošača – finansijskih usluga, koji je u trenutku kreiranja informacije u javnoj raspravi do 1.9.2013. Agencija će redovitim kontrolama pratiti postupanje leasing društava po navedenom zakonu.

U narednom razdoblju leasing društva se trebaju dodatno fokusirati na kontrolu dospjelih a nenaplaćenih potraživanja, odnosno najveću pažnju trebaju posvetiti nekvalitetnim plasmanima i poduzimanju aktivnosti na unapređenju sustava naplate dospjelih nenaplaćenih potraživanja.

Aktivnosti leasing društava trebaju biti usmjerene na:

- kapitalno jačanje i definiranje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- unapređenju politika i procedura u upravljanju rizicima kojima su izložena leasing društva u svom poslovanju,
- uspostavljanje sustava internih kontrola i funkciju interne revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,
- unapređenje informatičke podrške u cilju adekvatnijih računovodstvenih evidencija i kvalitetnijeg izvješćivanja,
- unapređenje u kontekstu zaštite korisnika leasing usluga,
- primjene praksi odgovornog financiranja,
- detaljnije informiranje klijenata o proizvodima koje leasing društva nude u cilju boljeg razumijevanja i ozbiljnijeg pristupa financiranju putem leasinga,
- redovito, ažurno i točno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke.

Broj: U.O.-54-4/13
Sarajevo, 19.11.2013. godine

7. PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LEASING DRUŠTAVA

Na temelju Zakona o leasingu, izdavanje dozvola za osnivanje kao i poslovanje leasing društava detaljno je uređeno podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije (objavljenim u “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine”, br.: 46/09, 46/11, 48/12 i 110/12), kao i uputama usvojenim od strane direktora Agencije.

Odluke Agencije kojima je definirano osnivanje-izdavanje dozvola za rad i poslovanje leasing društava su:

1. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova leasinga,
2. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje suglasnosti leasing društvu,

3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti leasing društava na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti,
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom leasingu,
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanja leasing naknade po ugovoru o operativnom leasingu,
6. Odluka o obliku i sadržaju izvješća koje leasing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvješćivanja,
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima leasing društva,
8. Odluka o nadzoru leasing društava,
9. Odluka o naknadama koje leasing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,
10. Odluka o uvjetima i načinu postupanja leasing društva po prigovoru korisnika leasing usluga,
11. Uputa za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom leasingu,
12. Uputa za izradu izvješća leasing društava.

8. PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima na dan 30.6.2013.

Redni broj	Naziv leasing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licence	Broj zaposlenika	Web adresa
1.	ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo	Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo	Alma Kadrić	+ 387 33 771 222	22.03.2010	15	www.asa-aleasing.ba
2.	Euroleasing d.d. Mostar	Vukovarska 1, Mostar	Renata Perić	+ 387 36 394 500	03.02.2010	6	www.euroleasing.ba
3.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	Trg Solidarnosti 2a, Sarajevo	Dalida Međedović	+ 387 33 789 345	19.03.2010	10	www.nlbleasing.ba
4.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	Danijela Ozme 3, Sarajevo	Belma Sekavić - Bandić	+ 387 33 254 354	19.01.2010	54	www.rlbh.ba
5.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7 Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010	13	www.s-leasing.ba
6.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića 2, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 721 750	16.03.2010	29	www.unicreditleasing.ba
7.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010	35	www.vbleasing.ba
					UKUPNO	162	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava na dan 30.6.2013.

LEASING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% udjela
ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	17,19%
	ASA AUTO d.o.o. Sarajevo	33,81%
	ALEASING d.o.o. Celje	49,00%
EUROLEASING d.d. Mostar	EUROLEASING d.o.o. Zagreb	27,24%
	EUROHERC osiguranje d.d. Sarajevo	17,66%
	EUROHERC osiguranje d.d. Zagreb	13,52%
	BSO d.d. Sarajevo	8,44%
	AGRAM životno osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	JADRANSKO osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	EUROAGRAM TIS d.o.o. Zagreb	6,50%
	EURO DAUS d.d. Split	6,50%
	EURODOM d.o.o. Osijek	6,50%
	AGRAM d.d. Ljubuški	0,06%
RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	51,00%
	RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH	49,00%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
S-LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	90,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	10,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT LEASING S.p.A., Milan	100,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava sa 30.6.2013. (u 000 KM)

Dani kašnjenja	Stopa rezerviranja	Iznos potraživanja	Više obračunate izdvojene rezerve	Ukupna rezerviranja
0-60	0,05%	75.408	0	37
60-90	5%	370	0	18
90-180	10%	5.968	0	597
180-270	30%	65	0	20
270-360	50%	0	0	0
preko 360	100%	50	0	50
UKUPNO		81.861	0	722

Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski leasing društava sa 30.6.2013. (u 000 KM)

Dana kašnjenja	Stopa rezerviranja za finansijski leasing (pokretne stvari)	Stopa rezerviranja za finansijski leasing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Rezerve		Više obračunate i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
							Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari		
0-60	0,50%	0,50%	313.027	42.168	61.081	4.741	305	24	134	463
60-90	10%	10%	16.220	1.089	2.504	341	250	34	23	308
90-180	50%	50%	25.739	19.461	4.203	2.030	2.102	1.015	212	3.329
preko 180	100%	75%	15.401	9.430	14.737	1.366	14.737	1.024	0	15.761
preko 360	100%	100%	0	72	0	27	0	27	0	27
UKUPNO			370.387	72.220	82.525	8.505	17.394	2.124	369	19.888

Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2012		30.6.2013		% rasta
		Iznos	% u ukupnoj aktivi	Iznos	% u ukupnoj aktivi	30.6.2013/31.12.2012
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	14.916	2,15%	24.666	3,70%	65,37%
2.	Plasmani bankama	12.667	1,82%	6.312	0,95%	-50,17%
3.	Potraživanja po finansijskom leasingu, neto	427.623	61,58%	422.719	63,42%	-1,15%
3a)	potraživanja po finansijskom leasingu, bruto	527.508	75,97%	509.760	76,48%	-3,36%
3b)	rezerve za gubitke	24.603	3,54%	19.888	2,98%	-19,16%
3c)	odgođeni prihodi po osnovi kamata	74.805	10,77%	66.737	10,01%	-10,79%
3d)	odgođeni prihodi po osnovi naknada	477	0,07%	416	0,06%	-12,79%
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	2	0,00%	474	0,07%	0,00%
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	72.368	10,42%	67.047	10,06%	-7,35%
5a)	materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	52.089	7,50%	50.323	7,55%	-3,39%
5b)	materijalna i nematerijalna imovina -operativnog leasinga	46.644	6,72%	43.418	6,51%	-6,92%
5c)	ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	9.413	1,36%	10.533	1,58%	11,90%
5d)	ispravka vrijednosti-operativni leasing	16.952	2,44%	16.161	2,42%	-4,67%
6.	Dugoročne investicije	93	0,01%	93	0,01%	0,00%
7.	Ostala aktiva	166.695	24,01%	145.221	21,79%	-12,88%
7a)	zajmovi, neto	106.269	15,30%	81.139	12,17%	-23,65%
7a1)	zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	110.189	15,87%	81.861	12,28%	-25,71%
7a2)	rezerve za zajmove	3.920	0,56%	722	0,11%	-81,58%
7b)	ostala aktiva	60.426	8,70%	64.082	9,61%	6,05%
	UKUPNA AKTIVA	694.364	100,00%	666.532	100,00%	-4,01%
	PASIVA					
9.	Obveze po uzetim kreditima, neto	622.603	89,67%	579.174	86,89%	-6,98%
9a)	obveze po kratkoročnim kreditima	70.325	10,13%	50.823	7,62%	-27,73%
9b)	obveze po dugoročnim kreditima	553.134	79,66%	529.042	79,37%	-4,36%
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	856	0,12%	691	0,10%	-19,28%
10.	Ostale obveze	23.177	3,34%	31.063	4,66%	34,03%
	UKUPNO OBVEZE	645.780	93,00%	610.237	91,55%	-5,50%
11.	Osnovni kapital	78.869	11,36%	68.378	10,26%	-13,30%
12.	Rezerve	5.548	0,80%	9.038	1,36%	62,91%
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-35.833	-5,16%	-21.121	-3,17%	-41,06%
	UKUPNO KAPITAL	48.584	7,00%	56.295	8,45%	15,87%
	UKUPNO PASIVA	694.364	100,00%	666.532	100,00%	-4,01%
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	33.922	4,89%	66.057	9,91%	94,73%
	Novi otpis (+)	37.750	5,44%	6.235	0,94%	-83,48%
	Naplata (-)	5.449	0,78%	941	0,14%	-82,73%
	Trajni otpis (-)	166	0,02%	1	0,00%	-99,40%
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	66.057	9,51%	71.350	10,70%	8,01%

Prilog 6. Konsolidirani račun dobiti i gubitka (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	30.6.2012.		30.6.2013.		% rasta 30.6.2013/ 30.6.2012
		(000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata	23.862	64,61%	19.615	50,79%	-17,80%
1a)	kamate po finansijskom leasingu	17.353	46,98%	14.765	38,23%	-14,91%
1b)	kamate na plasmane bankama	13	0,04%	80	0,21%	515,38%
1c)	naknade (za obradu leasing zahtjeva itd.)	876	2,37%	803	2,08%	-8,33%
1d)	ostali prihodi po kamatama	5.620	15,22%	3.967	10,27%	-29,41%
2.	Rashodi po kamatama	13.535	36,65%	8.430	21,83%	-37,72%
2a)	kamate na pozajmljena sredstva	13.037	35,30%	8.248	21,36%	-36,73%
2b)	naknade za obradu kredita	263	0,71%	182	0,47%	-30,80%
2c)	ostali rashodi po kamatama	235	0,64%	0	0,00%	-100,00%
3.	Neto prihodi od kamata	10.327	27,96%	11.185	28,96%	8,31%
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	13.073	35,39%	19.006	49,21%	45,38%
4a)	naknade za izvršene usluge	47	0,13%	38	0,10%	-19,15%
4b)	naknade od operativnog najma	6.598	17,86%	6.007	15,55%	-8,96%
4c)	prihodi od prodaje leasing objekta, neto	393	1,06%	923	2,39%	134,86%
4d)	ostali operativni prihodi (4d1+4d2+4d3)	6.035	16,34%	12.038	31,17%	99,47%
4d1)	prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	1.981	5,36%	876	2,27%	-55,78%
4d2)	prihodi od opomena	280	0,76%	315	0,82%	12,50%
4d3)	ostalo	3.774	10,22%	10.847	28,09%	187,41%
5.	Operativni rashodi	20.919	56,64%	25.397	65,76%	21,41%
5a)	troškovi plaća i doprinosa	4.104	11,11%	4.391	11,37%	6,99%
5b)	troškovi poslovnog prostora	7.033	19,04%	6.783	17,56%	-3,55%
5c)	ostali operativni rashodi	9.782	26,48%	14.223	36,83%	45,40%
6.	Troškovi rezervi za gubitke	9.959	26,96%	1.006	2,60%	-89,90%
6a)	troškovi rezervi za gubitke finansijski leasing	9.452	25,59%	1.628	4,22%	-82,78%
6b)	troškovi rezervi za gubitke zajam	507	1,37%	-622	-1,61%	-222,68%
7.	Dobit prije poreza	-7.478	-20,25%	3.788	9,81%	-151%
8.	porez na dobit	108	0,29%	446	1,15%	312,96%
9.	Neto dobit	-7.586	-20,54%	3.342	8,65%	-144%

Prilog 7. Rangiranje bilančne sume

31.12.2012				30.6.2013					
Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Udjel 2012.	Kumul. Udjel	Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Učešće 30.6.2013.	Kumul. učešće	Indeks bilančne sume
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	219.292	31,58%	31,58%	1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	213.264	32,00%	32,00%	97
UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	170.208	24,51%	56,09%	2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	170.111	25,52%	57,52%	100
VB Leasing d.o.o. Sarajevo	113.128	16,29%	72,39%	3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	113.248	16,99%	74,51%	100
Asa ALeasing d.o.o. Sarajevo	58.405	8,41%	80,80%	4.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	56.012	8,40%	82,91%	96
NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	58.160	8,38%	89,17%	5.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	51.405	7,71%	90,62%	104
S-Leasing d.o.o. Sarajevo	49.405	7,12%	96,29%	6.	Asa ALeasing d.o.o. Sarajevo	37.338	5,60%	96,23%	64
Euroleasing d.d. Mostar	25.766	3,71%	100,00%	7.	Euroleasing d.d. Mostar	25.154	3,77%	100,00%	98
UKUPNO	694.364	100%			UKUPNO	666.532	100%		96

Prilog 8. Pregled osnovnih finansijskih pokazatelja na dan 30.6.2013. (u 000 KM)

Redni broj	Leasing društvo	Ukupni kapital	Rang po ukupnom kapitalu	Neto dobit/gubitak	Rang po neto dobit/gubitak	Plasmani u prvoj polovici 2013.	Rang po plasmanima u prvoj polovici 2013. godine	Broj ugovora u prvoj polovici 2013. godine	Rang po broju ugovora u prvoj polovici 2013. godine
1.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	1.126	5.	2.954	1.	6.215	5.	178	5.
2.	Euroleasing d.d. Mostar	19.549	2.	183	5.	1.012	6.	43	6.
3.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	-1.505	7.	-2.076	7.	0	7.	0	7.
4.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	20.148	1.	1.002	3.	26.254	2.	520	2.
5.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	3.060	4.	1.209	2.	13.437	4.	250	4.
6.	Unicredit Leasing d.o.o. Sarajevo	251	6.	-815	6.	22.587	3.	520	3.
7.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	13.666	3.	885	4.	27.551	1.	673	1.
8.	Hypo Leasing d.o.o. Banja Luka *	-	-	-	-	1.370	-	49	-
	UKUPNO	56.295		3.342		98.426		2.233	

* Plasmani ostvareni putem poslovnica u FBiH